

Σύνταξη:

Ουίλιαμ Αλοσκόφης, Δρ Κοινωνιολόγος, Κ.Κ. Κορυδαλλού

Τελική διατύπωση:

Σοφία Γιοβάνογλου, Δρ Νομικής,
Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αντεγκληματικής Πολιτικής

Κριτική ανάγνωση:

Μ. Αναγνωστάκη, Γ. Αρχοντίδης, Γ. Θραψανιώτης, Ν.
Ποιμενίδης, Ι. Σταλίκας, Γ. Ψαράκη

Μελέτη - Σχεδιασμός Εντύπου:

Άννα Καρακωνσταντή

Εκτύπωση:

Εθνικό Τυπογραφείο Μάρτιος 2016

Η φυλακή είναι ένας χώρος κοινής συμβίωσης. Αναγκαστικά, λοιπόν, ρυθμίζεται από κανόνες, ώστε η διαμονή για τον κρατούμενο και η εργασία για τον υπόλοιπο να είναι ασφαλής και χωρίς προβλήματα. Οι **«κανόνες του παιγνιδιού»** στη φυλακή είναι ένα πλέγμα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Μια περίληψη αυτών των κανόνων υπάρχει σ' αυτό το βιβλιαράκι. Περισσότερα θα βρεις στον Σωφρονιστικό Κώδικα και τον Εσωτερικό Κανονισμό.

Ο χρόνος της φυλακής είναι δύσκολος: χωρίς ελευθερία, μακριά από συγγενείς και φίλους, δίχως αγαπημένες ασχολίες. Όχι, όμως, χωρίς **δικαιώματα**. Η γνώση και η άσκησή τους ενδυναμώνουν και προστατεύουν την προσωπικότητά σου, αλλά υποχρεώνουν και τη διοίκηση να κινείται βάσει κανόνων. Παράλληλα, όμως, υπάρχουν και **υποχρεώσεις**, η τήρηση των οποίων, όχι μόνο θα σε βγάλει πιο εύκολα από τη φυλακή, αλλά θα κάνει και τον χρόνο παραμονής σου σ' αυτήν πιο εύκολο.

Ο σεβασμός των δικαιωμάτων και η τήρηση των υποχρεώσεων αποκλείει την αυθαιρεσία. Το τελικό, βέβαια, μέτρο για τους κανόνες είναι ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και η προστασία της ζωής. Σε κάθε, όμως, περίπτωση, η **δικαιοσύνη** δεν σταματά στην πόρτα της φυλακής.

Ευτύχης Φυτράκης

Γενικός Γραμματέας Αντεγκληματικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άδειες

Αλληλογραφία

Αναφορά στις αρχές και διατύπωση παραπόνων

Αντικείμενα απαγορευμένα

Αντικείμενα επιτρεπόμενα

Απεργία πείνας (δικαίωμα στην υγεία)

Απόλυση υπό όρο

Απόλυση υπό όρο για ανάπηρους κρατουμένους

Αποφυλάκιση (προετοιμασία)

Ασφάλεια και σωματική ακεραιότητα

Βοήθεια νομική

«Βραχιολάκι» (πρόωρη απόλυση με ηλεκτρονική επιτήρηση)

Διατροφή και ενδυμασία

Δυνατότητες μόλις μπει στο κατάστημα κράτησης

Εισαγγελική εποπτεία

Εκλογικό δικαίωμα

Εκπαίδευση Έκτιση ποινής

Έκτιση ποινής κατ' οίκον (στην κατοικία σου)

Ενημέρωση, ψυχαγωγία, άθληση

Επισκέψεις

Εργασία

Ευεργετικός υπολογισμός

Θεραπεία, απεξάρτηση (από ναρκωτικά)

Θρησκευτική ελευθερία

Καταστήματα κράτησης

Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών (Κ.Ε.Μ.)

Κοινοφελής εργασία

**Μείωση διάρκειας κράτησης (περιπτώσεις)
Μεροκάματα (βλ. ευεργετικό υπολογισμό)**

Μεταγωγές

Μεταφορές

**Πειθαρχικός έλεγχος
Πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές
Πειθαρχικό Συμβούλιο**

Ρούχα

**Συμβούλιο Εργασίας Κρατουμένων
Συμβούλιο Φυλακής**

Τηλεφωνική επικοινωνία

**Υγεία
Υγιεινή, καθαριότητα
Υποχρεώσεις (βασικές)**

Φαγητό

**Ωράριο επισκέψεων
Ωρολόγιο πρόγραμμα**

Άδειες

Έχεις δικαίωμα να ζητήσεις, εάν έχεις τις νόμιμες προϋποθέσεις:

- **Τακτική άδεια** από 1 έως 6 ημέρες για τη σταδιακή επανένταξή σου και την προετοιμασία σου για την αποφυλάκιση. Η διάρκεια της άδειάς σου μπορεί να αυξάνεται έως 9 ημέρες, μόλις συμπληρώσεις τα 2/5 της ποινής ή τα 12 έτη σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης. Νέα άδεια μπορείς να ζητήσεις μετά

από δίμηνο από την ημερομηνία εξόδου. Συνολικά οι ημέρες της τακτικής άδειας, χωρίς τα οδοιπορικά, μπορεί να είναι το μέγιστο 45 ημέρες τον χρόνο. Για τη χορήγηση της άδειας αποφασίζει το Πειθαρχικό Συμβούλιο (δες παρακάτω Πειθαρχικό Συμβούλιο) με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος (άρθρα 54 – 56 Σωφρονιστικού Κώδικα). Αν απορριφθεί για δεύτερη συνεχόμενη φορά το αίτημά σου για τη χορήγηση τακτικής άδειας, μπορείς να προσφύγεις στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών μέσα σε 5 ημέρες από την κοινοποίηση σε σένα της απορριπτικής απόφασης.

- Έχεις, επίσης, δικαίωμα να ζητήσεις οικονομική ενίσχυση, όταν λαμβάνεις τακτική άδεια, για να καλύψεις τα απολύτως αναγκαία έξοδα, για να ταξι-δέψεις με δημόσια μεταφορικά μέσα, εάν αποδεδειγμένα είσαι άπορος.
- **Έκτακτη άδεια** από τον εισαγγελέα επόπτη (δες παρακάτω Εισαγγελική εποπτεία) για 24 ώρες κατ' ανώτατο όριο είτε με συνοδεία είχε χωρίς. Η έκτακτη άδεια χορηγείται για την εκπλήρωση οικογενειακών, επαγγελματι-

κών ή άλλων έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών εξαιρετικού χαρακτήρα.

- Έκτακτη άδεια χορηγεί και το προσωπικό και ο διευθυντής του καταστήματος κράτησης, ενημερώνοντας τον εισαγγελέα επόπτη, για κηδεία συ-ζύγου ή συγγενούς μέχρι και δευτέρου βαθμού και για επίσκεψη σε σύζυγο ή συγγενή μέχρι και δευτέρου βαθμού, σε κατεπείγουσες κρίσιμες καταστάσεις της υγείας τους.
- **Εκπαιδευτική άδεια** για τη φοίτησή σου σε σχολή οποιασδήποτε βαθμίδας εκπαίδευσης με τους όρους που προβλέπονται στο νόμο. Η εκπαιδευτική άδεια χορηγείται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο (δες παρακάτω Πειθαρχικό Συμβούλιο).

Αλληλογραφία

Έχεις δικαίωμα:

- Να στέλνεις και να λαμβάνεις γράμματα χωρίς περιορισμό και έγκαιρα μέσω της υπηρεσίας διά του γραμματοκιβωτίου των ΕΛΤΑ. Άδεια από το Συμβούλιο Φυλακής (δες παρακάτω Συμβούλιο Φυλακής) χρειάζεσαι μόνο για να αλληλογραφείς με άλλον κρατούμενο.
- Να ζητήσεις από την κοινωνική υπηρεσία να καλύψει τη δαπάνη της αλληλογραφίας σου, εάν είσαι άπορος.

Το απόρρητο της επικοινωνίας σου προστατεύεται. Ο έλεγχος του περιεχομένου της μπορεί να γίνει για λόγους ασφάλειας ή διακρίβωσης ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων από τις αρμόδιες αρχές.

Αναφορά στις αρχές και διατύπωση παραπόνων

Έχεις δικαίωμα:

- Να ζητήσεις γραπτά ακρόαση από τον εισαγγελέα επόπτη, τον διευθυντή ή τους προϊσταμένους των τμημάτων, καθώς και από το επιστημονικό προσωπικό (ψυχολόγο, κοινωνιολόγο, κοινωνικό λειτουργό). Με ημερήσια διαταγή του διευθυντή, που αναρτάται

στους χώρους κράτησης, καθορίζονται οι ημέρες και ώρες ακρόασης κάθε μήνα.

- Να αναφερθείς γραπτά στο Συμβούλιο Φυλακής σε περίπτωση παράνομης ενέργειας σε βάρος σου ή παράνομης εντολής του προσωπικού (δες παρακάτω Συμβούλιο Φυλακής). Αν το Συμβούλιο Φυλακής απορρίψει το αίτημά σου, μπορείς μέσα σε 15 ημέρες από τότε που θα σου ανακοινώσουν την απόφαση ή, αν δεν σου απαντήσουν, μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της αναφοράς σου να προσφύγεις με υπόμνημα στο τοπικό Συμβούλιο Πλημμελειοδικών (άρθρο 6 παράγραφος 1 Σωφρονιστικού Κώδικα).
- Να προσφύγεις στον εισαγγελέα επόπτη, εάν υπάρξουν εμπόδια στο επισκεπτήριό σου, στην τηλεφωνική ή άλλη επικοινωνία σου και για οποιοδήποτε άλλο θέμα αφορά τη δίκαιη μεταχείρισή σου και την προστασία σου.
  - Να στέλνεις αναφορές ή επιστολές σε εθνικούς φορείς, όπως στον Συνήγορο του Πολίτη ή σε διεθνείς οργανισμούς. Οι επιστολές πρέπει να διαβιβάζονται άμεσα από τη διεύθυνση του καταστήματος, χωρίς να ελέγχεται το περιεχόμενό τους (άρθρο 6 παράγραφος 3 Σωφρονιστικού Κώδικα).

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει επιπλέον οριστεί ως «Εθνικός Μηχανισμός Πρόληψης των Βασανιστηρίων» και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης

ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας και μπορεί να επισκέπτεται όλους τους χώρους στέρησης της ελευθερίας και να συνομιλεί με κρατούμενους. Περαιτέρω, τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι στα καταστήματα κράτησης διενεργούνται από το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΥΔΔΑΔ).

Η Γενική Διεύθυνση Αντεγκληματικής και Σωφρονιστικής Πολιτικής του ΥΔΔΑΔ μέσω των υπηρεσιών της ασκεί την εποπτεία της λειτουργίας των καταστημάτων κράτησης της

χώρας, μεριμνά για την ανάκληση τυχόν παράνομων ενεργειών και την ικανοποίηση αιτημάτων των κρατούμενων, και ελέγχει τους υπευθύνους (άρθρο 6 παράγραφος 2 Σωφρονιστικού Κώδικα).

Αντικείμενα απαγορευμένα

Κατά την αρχική εισαγωγή σου, απαγορεύεται να έχεις μαζί σου:

- σαπούνια σε στερεή και υγρή μορφή ή σε σκόνη
- οδοντόκρεμα, αφρό ξυρίσματος, κρέμες σε διάφορες συσκευασίες, αρώματα
- ραδιοκασετόφωνα, κασετόφωνα, μηχανήματα ψηφιακού ήχου εκτός ραδιοφώνου, μικροϋπολογιστές, ηλεκτρονικά παιχνίδια, κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρονικές ατζέντες
- στυλό και μαρκαδόρους, εάν δεν μπορούν να ελεγχθούν
- μαξιλάρια, στρώματα, παπλώματα, βελόντζες, κουβέρτες όμοιες με τις χορηγούμενες
- τσιγάρα και καπνό σε οποιαδήποτε συσκευασία
- χαρτιά υγείας, χαρτοπετσέτες, πάνες, σερβιέτες
- καλλυντικά κάθε είδους
- παπούτσια, με μεταλλικά μέρη ή με δύο σόλες ή με αερόσολες, και μπότες που δεν μπορούν να ελεγχθούν
- μπουφάν ενισχυμένα με υαλοβάμβακα, εάν δεν μπορούν να ελεγχθούν.

Δεν επιτρέπεται, επίσης, να έχεις μαζί σου:

- κινητό τηλέφωνο (απαγορεύεται και η κατοχή κινητού τηλεφώνου και η χρήση του) και εξαρτήματά του (φορτιστή, κάρτα SIM)

- αιχμηρά αντικείμενα, τα οποία μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως όπλα
- ναρκωτικές ή οινοπνευματώδεις ουσίες, συσκευές παρασκευής ή χρήσης τους
- περιουσιακά στοιχεία ή είδη αποκλειστικής χρήσης συκρατουμένων σου
- τηλεκάρτες συνολικής αξίας μεγαλύτερης των 25 Ευρώ.

Χρήματα, κοσμήματα, πολύτιμα είδη και άλλα αντικείμενα, πέραν των επιτρεπομένων, τα παραδίδεις για φύλαξη στο λογιστήριο και στην αποθήκη κατά την εισαγωγή σου. Τα είδη καταγράφονται σε ειδικό βιβλίο παράδοσης – παραλαβής, αναλυτικά από τον υπάλληλο, υπογράφεις για την παράδοση και σου επιστρέφονται ενυπόγραφα σε περίπτωση μεταγωγής ή αποφυλάκισης σου.

Σε περίπτωση αμφισβήτησης για το εάν κάποιο είδος επιτρέπεται ή όχι, αποφασίζει ο αρχιφύλακας.

Αντικείμενα επιτρεπόμενα

Επιτρέπεται να έχεις στο κελί ή στο θάλαμό σου αντικείμενα άμεσης και καθημερινής χρήσης, χωρίς μεταλλικά ελάσματα. Αυτά μπορούν να έχουν όγκο, συνολικά, όσο το μέγεθος μιας βαλίτσας κανονικού τύπου και όχι μεγαλύτερο, και είναι:

- τα απαραίτητα ρούχα, παπούτσια, εσώρουχα, παντόφλες, χωρίς καρφιά, αγκράφες ή άλλα επικίνδυνα εξαρτήματα
ρολόι χεριού που λειτουργεί, βέρα

ένα θρησκευτικό σύμβολο

πλαστικές κρεμάστρες

οδοντόβουρτσα, πλαστικές ξυριστικές μηχανές, χτένα πλαστική, αναπτήρα τύπου BIC
μικρό ραδιόφωνο, μικρή τηλεόραση με ακουστικά

- γυαλιά ηλίου ή οράσεως

μικρό νυχοκόπτη χωρίς μαχαιράκι

μολύβια, στυλό, χαρτιά, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά σε περιορισμένο αριθμό και εφόσον μπορούν να ελεγχθούν σεντόνια, μαξιλαροθήκες, πετσέτες και κουβέρτες χωρίς φάσα

πλαστικά σκεύη, κουτάλια, πιρούνια, τάπερ και μικρό θερμός, εάν μπορεί να ελεγχθεί

σακίδιο - τσάντα ταξιδιού από μαλακό ύφασμα, από πλαστικό ή από άλλο εύκαμπτο υλικό, χωρίς διπλό πάτο και μεταλλικά υποστηρίγματα

κάθε είδος που επιτρέπεται να αγοράσεις από το πρατήριο – καντίνα

ελαστική ζώνη υποστήριξης μέσης, ζώνη για κοίλη, πατερίτσες, ορθοπεδικά είδη, ύστερα από άδεια του ιατρού του καταστήματος και εφόσον αυτά μπορούν να ελεγχθούν

φάρμακα, ύστερα από άδεια του ιατρού

αντικείμενα για εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς σκοπούς και για δημιουργική αξιοποίηση του χρόνου σου, ύστερα από αίτησή σου και άδεια του Συμβουλίου Φυλακής, εφόσον μπορούν να ελεγχθούν.

Απεργία πείνας (δικαίωμα στην υγεία)

Ο κρατούμενος που δηλώνει ότι κατέρχεται σε απεργία πείνας έχει το δικαίωμα να καλέσει ιατρό του καταστήματος ή και ιατρό της επιλογής του, για να διαπιστωθεί η κατάσταση της σωματικής, ψυχικής και πνευματικής του υγείας (άρθρο 31 παράγραφος 1 Σωφρονιστικού Κώδικα).

Απόλυση υπό όρο

Μπορείς να απολυθείς πρόωρα, έχοντας, δηλαδή, εκτίσει ένα μέρος της ποινής, που ανάλογα με την ποινή που επέβαλε το δικαστήριο, προβλέπεται συγκεκριμένα από τον νόμο. Μπορείς να ρωτήσεις σχετικά τη γραμματεία του καταστήματος. Για την απόλυσή σου αποφασίζει το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση, ωστόσο, που δεν τηρήσεις τους συγκεκριμένους όρους που γράφει το βούλευμα αποφυλάκισης ή καταδικαστείς για άλλο αδίκημα, θα επιστρέψεις στη φυλακή για να εκτίσεις όλο το υπό-λοιπο της ποινής σου.

Απόλυση υπό όρο για ανάπηρους κρατουμένους

Εάν έχεις σοβαρά προβλήματα υγείας ή σοβαρή αναπηρία, μπορείς να απολυθείς νωρίτερα, έτσι ώστε να μην επιβαρύνεται υπέρμετρα η υγεία σου. Για τον λόγο αυτό, μπορείς να ζητήσεις σχετική εξέταση από πραγματογνώμονα ιατρό ή ΚΕ.Π.Α (Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας). Ωστόσο, εάν διαπράξεις νέο αδίκημα, θα εκτίσεις όλο το υπόλοιπο της ποινής σου, χωρίς να έχεις δικαίωμα να απολυθείς και πάλι με τις διατάξεις αυτές (άρθρο 110Α Ποινικού Κώδικα).

Αποφυλάκιση (προετοιμασία)

Μετά την αποφυλάκισή σου είναι πιθανό να αντιμετωπίσεις πρακτικές δυσκολίες στην καθημερινή σου ζωή ή προβλήματα προσαρμογής. Ενδέχεται ακόμα να μην ξέρεις πού να απευθυνθείς για βοήθεια. Για να προετοιμάσεις καλύτερα την επιστροφή σου στην οικογενειακή και κοινωνική ζωή, αλλά και για να στηριχθείς, προκειμένου να αναζητήσεις εργασία, μπορείς να συνεργαστείς με την κοινωνική υπηρεσία και το ειδικευμένο προσωπικό (ψυχολόγο, κοινωνιολόγο, κοινωνικό λειτουργό του καταστήματος που κρατείσαι).

Επίσης, η συμμετοχή σου σε εκπαιδευτικά προγράμματα και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και σε ειδικές θεραπευτικές ομάδες και σε άλλες δραστηριότητες που διοργανώνονται στη φυλακή, μπορεί να σε βοηθήσει να ενισχύσεις τις δεξιότητές σου και να έρθεις σε επαφή με

πρόσωπα και φορείς που μπορούν να σε βοηθήσουν κατά την αποφυλάκισή σου.

Η «ΕΠΑΝΟΔΟΣ» είναι ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρω-

πίνων Δικαιωμάτων και ασχολείται αποκλειστικά με θέματα που αφορούν τα άτομα που αποφυλακίζονται. Επιπλέον ενημέρωση για την «ΕΠΑΝΟΔΟ» και για άλλους φορείς και υπηρεσίες που λειτουργούν στον τόπο κατοικίας σου μπορείς να λάβεις από την κοινωνική υπηρεσία και το προσωπικό του καταστήματος που κρατείσαι.

ΕΠΑΝΟΔΟΣ, Κέντρο Επανένταξης Αποφυλακισμένων

Δεριγύ 28-30, Πλατεία Βικτωρίας, Τ.Κ.
104 34 Αθήνα Τηλ.: 210-8815904, 210-
8815032, fax.:210-8251109 E-mail:
epanodos@epanodos.org.gr,
<http://www.epanodos.org.gr>

Ασφάλεια και σωματική ακεραιότητα

Η υπηρεσία έχει υποχρέωση εγγύησης της ασφάλειας κάθε κρατουμένου. Εάν κάποιος σου φέρεται με βίαιο τρόπο ή σε παρενοχλεί, μπορείς να απευθυνθείς στον εισαγγελέα επόπτη, τον διευθυντή και σε οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού της φυλακής, ιδίως στον αρχιφύλακα. Βία και παρενόχληση είναι, όταν κάποιος σε χτυπάει ή σε απειλεί.

Με τον πρόσφατο νόμο 4322/2015 τιμωρούνται πλέον αυστηρότερα πράξεις, που εμπεριέχουν άσκηση σωματικής βίας και έχουν διαπραχθεί από κρατουμένους κατά άλλων κρατουμένων ή κατά υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης, ακόμη και κατά τη διάρκεια της άδειας. Οι ποινές που επιβάλλονται για τις παραπάνω πράξεις (εφόσον είναι κακουργήματα ή με δόλο τελούμενα πλημμελήματα) εκτίονται ολόκληρες μετά την έκτιση της αρχικής ποινής και

δεν μπορούν να συγχωνευθούν με άλλες ποινές που έχουν επιβληθεί ή θα επιβληθούν (άρθρο 94 παράγραφος 4 Ποινικού Κώδικα).

Βοήθεια (νομική)

Εάν είσαι οικονομικά αδύναμος, μπορείς να υποβάλεις αίτηση στον εισαγγελέα επόπτη, για να διοριστεί αντεπάγγελτα δικηγόρος, συνυποβάλλοντας:

- δικαιολογητικά, όπως για παράδειγμα φορολογική δήλωση, εκκαθαριστικό εφορίας, αποδεικτικό καταβολής επιδόματος πρόνοιας ή ανεργίας,

πρακτικά δικαστικών αποφάσεων στα οποία φαίνεται ότι έχεις δικαστεί χωρίς δικηγόρο, ότι δεν ήσουν σε θέση να πληρώσεις χρηματικές ποινές ή να μετατρέψεις ποινές σε χρηματικές κ.λ.π.

- αντίγραφο της κλήσης
- σημείωμα κοινωνικού λειτουργού
- αντίγραφο της κίνησης του ατομικού σου λογαριασμού, από το λογιστήριο του καταστήματος.

Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησής σου, μπορείς να προσφύγεις στο αμέσως ανώτερο όργανο εντός τριών ημερών.

«Βραχιολάκι»

(πρόωρη απόλυση με ηλεκτρονική επιτήρηση)

Εάν έχεις καταδικαστεί σε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης και ο τόπος μόνιμης κατοικίας σου είναι η Περιφερειακή Ενότητα Αττικής ή Θεσσαλονίκης, μπορείς να ζητήσεις να απολυθείς νωρίτερα, με τον όρο της ηλεκτρονικής επιτήρησης, έως το χρονικό σημείο της χορήγησης απόλυσης με τις διατάξεις του άρθρου 105 επόμενα του Ποινικού

Κώδικα. Το ίδιο ισχύει και εάν είσαι υπόδικος για εγκλήματα, η ανάκριση των οποίων υπάγεται στην αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, με τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος (Νόμος 4205/2013, ΦΕΚ Α' 242, και Προεδρικό Διάταγμα 62/2014, ΦΕΚ Α' 105). Τη δαπάνη για τον εξοπλισμό («βραχιολάκι») θα την επιβαρυνθείς εσύ, εκτός εάν είσαι άπορος, οπότε έχεις δικαίωμα να ζητήσεις τη δωρεάν εφαρμογή του μέτρου.

Δυνατότητες μόλις μπεις στη φυλακή

Κατά την εισαγωγή σου, μπορείς:

α) Να δηλώσεις εγγράφως:

εάν κινδυνεύει η προσωπική σου ασφάλεια και πρέπει να

- προστατευτείς

εάν υπάρχουν κρατούμενοι, με τους οποίους έχεις

- προβλήματα

- εάν υπάρχουν κρατούμενοι, με τους οποίους συνδέσαι λ.χ. με συγγενική

σχέση

- εάν είσαι αλλοδαπός, να ενημερωθεί η Πρεσβεία του κράτους που έχεις

την ιθαγένεια, εφόσον το θέλεις, για το γεγονός της κράτησής σου

- εάν θέλεις να ενημερωθεί κάποιο πρόσωπο σε τυχόν κατάσταση ανάγκης.

β) Να λάβεις ενημέρωση από το προσωπικό της φυλακής (διευθυντή ή αρ-

χιφύλακα ή γραμματεία ή κοινωνική υπηρεσία) για:

- τα δικαιώματά σου

- τις υποχρεώσεις σου

- τα πρακτικά καθημερινά ζητήματα.

γ) Να μιλήσεις σε κάποιο μέλος του επιστημονικού προσωπικού της φυλακής ή σε υπάλληλο του καταστήματος κράτησης, σε περίπτωση που:

- σε απασχολεί κάποιο ιδιαίτερο προσωπικό πρόβλημα
- υπάρχει κάποιο οικογενειακό θέμα
- σε απασχολούν ιδιαίτερα νομικά θέματα ή απαιτείται παροχή νομικής βοήθειας.

Εισαγγελική εποπτεία

Ο εισαγγελέας του τόπου όπου βρίσκεται το κατάστημα κράτησης (εισαγγελέας επόπτης) έχει αρμοδιότητα να εποπτεύει τις συνθήκες εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων και τη νομιμότητα έκτισης της ποινής του εγκλεισμού στη φυλακή. Για το δικαίωμά σου να ζητήσεις ακρόαση από τον εισαγγελέα επόπτη, δες πιο πάνω Αναφορά στις αρχές.

Εκλογικό δικαίωμα

Μπορείς να ψηφίζεις σε εκλογικό τμήμα εντός του καταστήματος κράτησης στις βουλευτικές εκλογές, στις ευρωεκλογές και σε τυχόν δημοψηφίσματα, εάν είσαι γραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους, ύστερα από αίτησή σου, και δεν έχεις στερηθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση τα πολιτικά σου δικαιώματα.

Εκπαίδευση

Σε αρκετά καταστήματα κράτησης λειτουργούν εκπαιδευτικές μονάδες, όπου παρέχεται βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Οι παρεχόμενοι τίτλοι σπουδών είναι ισότιμοι με τους αντίστοιχους των σχολών της ίδιας

βαθμίδας εκπαίδευσης, χωρίς να προκύπτει από το κείμενό τους ότι αποκτήθηκαν σε κατάσταση κράτησης. Η κοινωνική υπηρεσία μπορεί να σε ενημερώσει για τα προγράμματα που λειτουργούν στο κατάστημα που κρατείσαι.

Έχεις δικαίωμα:

- Να υποβάλεις αίτηση για να παρακολουθήσεις κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης (όπως Δημοτικό Σχολείο, Γυμνάσιο, Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης) ή πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης που υλοποιείται στο κατάστημα κράτησης που βρίσκεσαι.
- Να συνεχίσεις τις σπουδές σου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή να φοιτήσεις σε αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα είτε παρακολουθώντας από απόσταση είτε λαμβάνοντας εκπαιδευτική άδεια, μετά από αίτηση στο Πειθαρχικό Συμβούλιο (δες παρακάτω Πειθαρχικό Συμβούλιο). Με ειδικές διατάξεις ρυθμίζεται η δυνατότητα να παρακολουθείς μαθήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εκτός του καταστήματος κράτησης με ηλεκτρονική επιτήρηση.

Έκτιση ποινής

Η διάρκεια της κράτησής σου υπολογίζεται από τις υπηρεσίες της φυλακής (γραμματεία), με βάση την ποινή που σου έχει επιβληθεί από την αμετάκλητη δικαστική απόφαση, μετά από αφαίρεση του χρόνου προσωρινής κράτησης. Εάν υπάρχουν περισσότερες αμετάκλητες καταδικαστικές απο-

φάσεις σε βάρος σου, τότε ο χρόνος κράτησης θα υπολογιστεί με βάση την απόφαση συγχώνευσης. Εάν δεν υπάρχει απόφαση συγχώνευσης, μπορείς να υποβάλεις, μέσω της υπηρεσίας ή του δικηγόρου σου, αίτηση προς το αρμόδιο

δικαστήριο. Για τις περιπτώσεις μείωσης της διάρκειας κράτησής σου, δες Μείωση διάρκειας της κράτησης.

Έκτιση ποινής κατ' οίκον (στην κατοικία σου)

Σε περίπτωση που έχεις καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης ή κάθειρξης (έως 10 ετών), μπορείς να ζητήσεις με αίτησή σου στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών του τόπου όπου κρατείσαι να εκτίσεις την ποινή σου στην κατοικία σου, στις εξής περιπτώσεις:

- εάν είσαι άνω των 75 ετών
- εάν είσαι μητέρα ανήλικου παιδιού, μέχρι να συμπληρώσει το παιδί σου τα 8 έτη.

Ενημέρωση, ψυχαγωγία, άθληση

Έχεις δικαίωμα:

- Να έχεις στο κελί σου συσκευή τηλεόρασης (δική σου ή της υπηρεσίας) με ακουστικά, για να μην παρενοχλούνται οι συγκρατούμενοι. Η τηλεόραση μπορεί να έχει συνδρομητικό κανάλι μόνο με άδεια του Συμβουλίου Φυλακής (βλέπε παρακάτω Συμβούλιο Φυλακής) και με δική σου δαπάνη.
- Να προμηθεύσαι εφημερίδες, περιοδικά και βιβλία ή να τα δανείζεσαι από τη βιβλιοθήκη.
- Να ζητάς πληροφορίες για τη νομική σου κατάσταση.
- Να συμμετέχεις σε ψυχαγωγικές - καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και σε συζητήσεις με επιστήμονες ή άλλους καλεσμένους.
- Να χρησιμοποιείς ηλεκτρονικούς υπολογιστές μόνο σε ειδικούς χώρους για εκπαιδευτικούς σκοπούς, μετά από απόφαση του Συμβουλίου Φυλακής.

- Να περπατάς και να γυμνάζεσαι στο προαύλιο ή σε χώρους άθλησης, τουλάχιστον 1 ώρα την ημέρα, υπό την επίβλεψη φυλάκων ή γυμναστών.
- Να συμμετέχεις σε προγράμματα ομαδικής άθλησης που δεν εμποδίζουν τη λειτουργία του καταστήματος κράτησης.

Επισκέψεις

Έχεις δικαίωμα να δέχεσαι, εφόσον το επιθυμείς, επισκέψεις συζύγου και συγγενών μέχρι 4ου βαθμού (περισσότερες πληροφορίες μπορείς να πάρεις από την κοινωνική υπηρεσία του καταστήματος) διάρκειας το λιγότερο μισής ώρας, τουλάχιστον:

- μία φορά την εβδομάδα, εάν είσαι κατάδικος
- δύο φορές την εβδομάδα, εάν είσαι υπόδικος (δεν έχεις δικαστεί)
- απεριόριστα, εάν είσαι χρεοφειλέτης ή εάν είσαι «φιλοξενούμενος» αλλοδαπός που περιμένεις την απέλασή σου.

Με άδεια από το Συμβούλιο Φυλακής μπορείς:

- Να δέχεσαι επισκέψεις και άλλων ατόμων, τουλάχιστον μία φορά το δεκαπενθήμερο.
- Να ζητήσεις άδεια για επισκεπτήριο χωρίς διαχωριστικό μέσο («ελεύθερο») με σύζυγο και παιδιά, σε ιδιαίτερο κατάλληλο χώρο.
- Να δεχτείς επίσκεψη από άλλα άτομα ή φορείς που μπορεί να σου ασκήσουν θετική επίδραση.
- Να δέχεσαι επισκέψεις από διπλωματικούς ή προξενικούς εκπροσώπους της χώρας σου, εάν είσαι αλλοδαπός.

Με άδεια από τον εισαγγελέα επόπτη μπορείς:

- Να συναντήσεις σύζυγο ή συγγενή μέχρι δευτέρου βαθμού που κρατείται στο ίδιο συγκρότημα καταστημάτων κράτησης (περισσότερες πληροφορίες μπορείς να πάρεις από την κοινωνική υπηρεσία του καταστήματος).

Εάν είσαι μητέρα, έχεις δικαίωμα να έχεις μαζί σου το παιδί ή τα παιδιά σου, μέχρι να γίνουν 3 ετών, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο.

Εάν δεν έχεις οικογένεια ούτε επικοινωνία με συγγενείς, μπορείς να αναφέρεις στην κοινωνική υπηρεσία ένα πρόσωπο που μπορεί να σου συμπαρασταθεί.

Μπορείς να δέχεσαι επισκέψεις από τον δικηγόρο σου χωρίς αριθμητικό ή χρονικό περιορισμό, εκτός από αυτόν που επιβάλλει το ωράριο διεξαγωγής των ακροάσεων συνηγόρων.

Εργασία

Έχεις δικαίωμα:

Να υποβάλεις αίτηση προς το Συμβούλιο Εργασίας (δες

- παρακάτω Συμβούλιο Εργασίας Κρατουμένων), για να εργαστείς με ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής (ημερομίσθια).
- Να εκφράζεις την προτίμησή σου για τη θέση εργασίας που θέλεις.
Η αίτησή σου θα εξεταστεί με σειρά προτεραιότητας.
Να έχεις ασφάλιση Ι.Κ.Α κατά του κινδύνου ατυχήματος,
- εάν εργάζεσαι σε ορισμένες θέσεις ή παρακολουθείς πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης.

Η εργασία ή απασχόληση του κρατουμένου δεν έχει τιμωρητικό ή καταπιεστικό χαρακτήρα (άρθρο 40 παράγραφος 1 Σωφρονιστικού Κώδικα). Σε κάθε

κατάστημα κράτησης υπάρχουν θέσεις εργαζομένων σε βοηθητικές εργασίες ή υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών του καταστήματος. Επίσης, σε αρκετά καταστήματα λειτουργούν αγροτικές ή βιοτεχνικές μονάδες εργασίας. Η κατανομή των κρατουμένων στις θέσεις εργασίας, ο προσδιορισμός του ωραρίου και οι όροι εργασίας γίνονται από το Συμβούλιο Εργασίας Κρατουμένων.

Ευεργετικός υπολογισμός

Κάθε ημέρα κράτησης υπολογίζεται ευεργετικά, εάν είσαι:

- σε θέση εργασίας ή σε παραγωγικό εργαστήριο στο κατάστημα που κρατείσαι
- σε πρόγραμμα εκπαίδευσης (σχολείο οποιασδήποτε βαθμίδας), καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ή επαγγελματικής κατάρτισης
- σε θέση εργασίας σε αγροτική φυλακή, σε συνεργείο οικοδομικών και τεχνικών εργασιών ή στην Κ.Α.Υ.Φ. (δες Καταστήματα κράτησης)
- σε θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης ή στο Κ.Α.Τ.Κ. (δες Θεραπεία, απεξάρτηση)

Ο υπολογισμός των ημερομισθίων γίνεται από τον εισαγγελέα επόπτη, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Συμβουλίου Εργασίας Κρατουμένων.

Ο εισαγγελέας επόπτης, σε περίπτωση τιμωρίας σου για πειθαρχικό παράπτωμα, μπορεί να μην επιτρέψει ή να ανακαλέσει τον ευεργετικό υπολογισμό των ημερών της κράτησής σου, οπότε μπορείς να προσφύγεις στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση σε εσένα της σχετικής απόφασης.

Θεραπεία, απεξάρτηση (από ναρκωτικά)

Το δικαίωμα στην παροχή υπηρεσιών υγείας ανάλογου επιπέδου με αυτό του γενικού πληθυσμού περιλαμβάνει και το δικαίωμα στη θεραπεία για άτομα με προβλήματα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Για τον σκοπό αυτόν λειτουργούν σε αρκετά καταστήματα κράτησης συμβουλευτικοί σταθμοί και θεραπευτικά προγράμματα. Επίσης, στο Κατάστημα Κράτησης Τοξικομανών Κρατούμενων (Κ.Α.Τ.Κ.) στον Ελεώνα Θηβών λειτουργεί ολο-

κληρωμένο πρόγραμμα απεξάρτησης υπό την εποπτεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Εάν είσαι εξαρτημένος χρήστης ναρκωτικών, έχεις δικαίωμα:

- Να ζητήσεις να συμμετέχεις σε πρόγραμμα συμβουλευτικής ή θεραπείας που λειτουργεί στο κατάστημα που κρατείσαι.
- Να ζητήσεις μεταγωγή στο Κ.Α.Τ.Κ ή σε άλλο κατάστημα, όπου λειτουργεί θεραπευτικό πρόγραμμα, για να το παρακολουθήσεις, εάν πληροίς τις προϋποθέσεις του νόμου.
- Να ζητήσεις να μην μεταχθείς σε κατάστημα κράτησης, όπου δεν μπορείς να συνεχίσεις την παρακολούθηση συμβουλευτικού ή θεραπευτικού προγράμματος.
- Να ζητήσεις, με την πλήρη εφαρμογή του Νόμου 4139/2013, από την ειδική Επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 31, να αποφασίσει για την τοποθέτησή σου σε πρόγραμμα σωματικής αποτοξίνωσης και ψυχικής απεξάρτησης στη φυλακή.

Μπορείς να ενημερωθείς από την κοινωνική υπηρεσία και το επιστημονικό προσωπικό του καταστήματος που

κρατείσαι για τα προγράμματα συμβουλευτικής και θεραπείας που λειτουργούν.

Θρησκευτική ελευθερία

Έχεις δικαίωμα:

- Να ασκείς τα θρησκευτικά σου καθήκοντα τακτικά στον ναό ή άλλον κατάλληλο χώρο που έχει διαμορφωθεί για το σκοπό αυτό στο κατάστημα που κρατείσαι.
- Να επικοινωνείς και να ζητάς άδεια για να δεχτείς επισκέψεις από εκπροσώπους της θρησκείας σου.
- Να ζητήσεις ειδικό διαιτολόγιο για θρησκευτικούς λόγους και να ληφθεί, κατά το δυνατό, πρόνοια γι' αυτό.

Καταστήματα κράτησης

Τα Καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε:

- Γενικά
- Ειδικά

- Θεραπευτικά.

Τα γενικά διακρίνονται σε:

- Α' τύπου
- Β' τύπου.

Ειδικά καταστήματα είναι τα Καταστήματα Κράτησης Νέων,

οι Αγροτικές

Φυλακές και η Κεντρική Αποθήκη Υλικού Φυλακών

(Κ.Α.Υ.Φ.).

Θεραπευτικά καταστήματα είναι το Νοσοκομείο

Κρατουμένων, το Ψυχι-

ατρείο Κρατουμένων και το Κέντρο Απεξάρτησης

Τοξικομανών Κρατουμέ-

νων Ελεώνα Θηβών (Κ.Α.Τ.Κ.Ε.Θ.).

Κοινοφελής εργασία

Έχεις δικαίωμα να ζητήσεις την παροχή κοινωφελούς εργασίας κοντά στον τόπο της κατοικίας σου, όταν κρατείσαι για ποινή φυλάκισης:

- **για μέρος της ποινής σου, εάν αυτή δεν έχει μετατραπεί σε χρηματική**

και το ζητήσεις με αίτησή σου στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών (άρθρο 64 του Σωφρονιστικού Κώδικα)

- **για όλη την ποινή σου, εάν αυτή έχει μετατραπεί σε χρηματική** και αδυνατείς να καταβάλεις το ποσό της μετατροπής, και το ζητήσεις με αίτησή σου στο δικαστήριο που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση (άρθρο 82 του Ποινικού Κώδικα).

Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών (Κ.Ε.Μ.)

Είναι τριμελής, λειτουργεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και επιλαμβάνεται αιτημάτων μεταγωγών των κρατουμένων για οποιονδήποτε λόγο, εκτός των δικονομικών (άρθρο 9 του Σωφρονιστικού Κώδικα).

Μείωση διάρκειας κράτησης (περιπτώσεις)

Η διάρκεια της κράτησής σου μπορεί να μειωθεί στις παρακάτω περιπτώσεις, που έχουν στόχο την άμβλυνση των συνεπειών της φυλάκισης και τη σταδιακή επιστροφή σου στην κοινωνία:

- απόλυση υπό όρο
- απόλυση υπό όρο για ανάπηρους κρατουμένους
- ευεργετικό υπολογισμό ημερών κράτησης

- κοινωφελή εργασία
- πρόωρη απόλυση με ηλεκτρονική επιτήρηση («βραχιολάκι»).

Για όλα τα παραπάνω μέτρα μπορεί να σε ενημερώσουν οι υπηρεσίες του καταστήματος, όπου κρατείσαι. Μπορείς, επίσης, να ζητήσεις τη συνδρομή του δικηγόρου σου. (Για περισσότερες πληροφορίες, δες τις αντίστοιχες λέξεις στο «Αλφαβητάρι».)

Μεροκάματα (βλ. ευεργετικό υπολογισμό)

Μεταγωγή

Μπορείς να ζητήσεις γραπτώς να μεταχθείς σε άλλο κατάστημα κράτησης για λόγους προσωπικούς, οικογενειακούς, εκπαιδευτικούς, θεραπευτικούς

ή για λόγους τοποθέτησής σου σε εργασία (λ.χ. σε αγροτική φυλακή). Είναι καλό τους λόγους που επικαλείσαι να τους τεκμηριώνεις με έγγραφα

ή άλλα στοιχεία. Το Συμβούλιο Φυλακής θα διατυπώσει μια γνώμη και η Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών (Κ.Ε.Μ.) που λειτουργεί στο Υπουργείο θα αποφασίσει εάν θα μεταχθείς και πού.

Μεταφορά

Έχεις δικαίωμα μεταφοράς στη χώρα σου για συνέχιση της έκτισης της ποινής σου, εφόσον η σχετική απόφαση έχει καταστεί αμετάκλητη:

- εάν είσαι υπήκοος τρίτης χώρας που έχει προσχωρήσει στη Συνθήκη του Στρασβούργου
- εάν είσαι υπήκοος χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και έχεις μόνιμη κατοικία σε χώρα της Ε.Ε (Νόμος 4307/2014, ΦΕΚ Α' 246).

Μπορείς να υποβάλεις σχετική αίτηση στη γραμματεία του καταστήματος κράτησης, από όπου μπορείς να λάβεις ειδικό έντυπο και σχετικές πληροφορίες.

Πειθαρχικός έλεγχος

Κατά τον πειθαρχικό σου έλεγχο, έχεις δικαίωμα:

- Να ειδοποιείσαι εγγράφως για το πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο κατηγορείσαι.

- Να καλείσαι στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, για να υπερασπιστείς τον εαυτό

σου και να απολογηθείς.

- Να προσφύγεις στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών (δικαστικό συμβούλιο)

κατά της απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου μέσα σε 5 ημέρες από την απόφαση.

- Να ζητήσεις να ανασταλεί, να διακοπεί ή να σου χαριστεί η ποινή περιορισμού σε ατομικό κελί, εάν υπάρχει σοβαρός κίνδυνος για τη ζωή ή την υγεία σου ή εάν με εξαιρετικές ενέργειες δείξεις ότι έχει ενισχυθεί η συνείδηση ευθύνης σου.

Πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές

Τα πειθαρχικά παραπτώματα και οι πειθαρχικές ποινές περιγράφονται περιοριστικά στον νόμο. Αρμόδιο να επιβάλλει πειθαρχικές ποινές και να

απονέμει αμοιβές είναι το Πειθαρχικό Συμβούλιο (δες Πειθαρχικό Συμβού-

λιο) που λειτουργεί σε κάθε κατάστημα κράτησης. Χρήσιμο είναι να γνωρί-

σεις τα παρακάτω:

- Τα πειθαρχικά παραπτώματα και οι ποινές τους είναι:

Κατηγορία Α΄:

Πειθαρχικές ποινές: περιορισμός σε ειδικό κελί έως 10 ημέρες, μεταγωγή,

στέρξηση εργασίας για 1 έτος, 16-30 βαθμοί ποινής, για:

α) απείθεια στις νόμιμες εντολές του προσωπικού

β) βίαιη απόδραση σε συνεργασία με άλλους

γ) άσκηση βίας ή απειλή βίας κατά υπαλλήλων

δ) άσκηση σωματικής βίας κατά συγκρατουμένου

ε) προσβολή της γενετήσιας ελευθερίας

στ) κατασκευή επικίνδυνων αντικειμένων ζ) εισαγωγή, κατοχή, χρήση κ.λ.π. ναρκωτικών ή οιοπνευματωδών ουσιών

η) καταστροφή περιουσιακών στοιχείων του καταστήματος μεγάλης αξίας θ) δωροδοκία μέλους του προσωπικού.

Κατηγορία Β΄:

Πειθαρχικές ποινές: στέρξηση εργασίας για 6 μήνες ή 6-15 βαθμοί ποινής, για: α) κλοπή ειδών αξίας κρατουμένου ή παράνομη χρήση πραγμάτων β) κατοχή χρημάτων ή απαγορευμένων ειδών γ) απειλή ή άσκηση ψυχολογικής βίας κατά συγκρατουμένου

δ) πώληση ειδών αποκλειστικής χρήσης, λ.χ.

φαρμάκων ε) οργάνωση απαγορευμένων παιχνιδιών

στ) απόδραση κρατουμένου

ζ) ψευδή απόπειρα αυτοκτονίας, αυτοτραυματισμό, κατάποση αντικειμένων η) ύβρεις ή συκοφαντίες κατά του προσωπικού ή συγκρατουμένου θ) συστηματική διατύπωση αβάσιμων και ψευδών παραπόνων.

Κατηγορία Γ΄:

Πειθαρχικές ποινές: στέρξηση εργασίας ή κατάρτισης για 2 μήνες ή 6-15 βαθμοί ποινής, για:

- α) συμμετοχή σε απαγορευμένα παιχνίδια
- β) κατασκευή, κατοχή ή χρήση απαγορευμένων ειδών (εκτός των επικίνδυνων, βλ. κατηγορία Α')
- γ) έλλειψη προσωπικής υγιεινής και καθαριότητας κελιού, θαλάμου, κοινό-χρηστων χώρων
- δ) παρότρυνση άλλων κρατουμένων να διαπράξουν πειθαρχικά παραπτώματα.

Οι βαθμοί ποινής λαμβάνονται υπόψη στην απόλυση υπό όρο, τη χορήγηση άδειας, τον ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής κ.ά.

Οι πειθαρχικές ποινές διαγράφονται ως εξής:

- α) ο περιορισμός σε ειδικό κελί (απομόνωση) σε 2 χρόνια β) η πειθαρχική μεταγωγή σε 1 χρόνο γ) οι βαθμοί ποινής σε 6 μήνες δ) η στέρηση εργασίας, το χρόνο που ορίζει.

Πειθαρχικό Συμβούλιο

Είναι τριμελές και απαρτίζεται από τον εισαγγελέα επόπτη ως πρόεδρο, τον διευθυντή και τον αρχαιότερο κοινωνικό λειτουργό ως μέλη (άρθρο 70 παράγραφος 1 Σωφρονιστικού Κώδικα).

Ρούχα

Δικαιούσαι:

- Να φοράς ρούχα της επιλογής σου.
- Να ζητήσεις από την κοινωνική υπηρεσία ρούχα και παπούτσια, εάν χρειάζεσαι, και επιπλέον ρουχισμό, εάν είσαι εργαζόμενος, ανάλογα με το είδος της εργασίας σου.

Συμβούλιο Εργασίας Κρατουμένων

Είναι πενταμελές και απαρτίζεται από τον εισαγγελέα επόπτη ως πρόεδρο, τον διευθυντή, τον αρχαιότερο κοινωνικό λειτουργό, τον αρχιφύλακα και τον γεωπόνο της αγροτικής μονάδας (ή τον εποπτεύοντα τον χώρο εργασίας ή τον προϊστάμενο τεχνικής υπηρεσίας ή άλλο εξειδικευμένο επιστή-

μονα) ως μέλη. Τα αιτήματα εργασίας εξετάζονται κατά σειρά ημερομηνίας υποβολής αιτήματος. Οι αποφάσεις του συμβουλίου λαμβάνονται έπειτα από ακρόαση των ενδιαφερόμενων κρατουμένων (άρθρο 41 παράγραφος 3 Σωφρονιστικού Κώδικα).

Συμβούλιο Φυλακής

Είναι τριμελές και απαρτίζεται από τον διευθυντή ως πρόεδρο, τον αρχαιότερο κοινωνικό λειτουργό και τον αρχαιότερο ειδικό επιστήμονα ως μέλη (με τους αναπληρωτές τους, όπως προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 Σωφρονιστικού Κώδικα).

Στις συνεδριάσεις συμμετέχει, χωρίς ψήφο, ο αρχιφύλακας του καταστήματος. Στις συνεδριάσεις μπορεί να παρίσταται, ύστερα από πρόσκληση του οργάνου ή και αυτεπαγγέλτως ο εισαγγελέας επόπτης, καθώς και ο ενδιαφερόμενος κρατούμενος, εφόσον το ζητήσει και κριθεί αναγκαίο (άρθρο 10 Σωφρονιστικού Κώδικα).

Τηλεφωνική επικοινωνία

Έχεις δικαίωμα:

- Να επικοινωνείς με τα κοινόχρηστα τηλέφωνα (καρτοτηλέφωνα), όσο οι θάλαμοι και τα κελιά είναι ανοικτά, με άτομα, για τα οποία έχεις άδεια να

σε επισκέπτονται, και με τον δικηγόρο σου.

- Να αγοράζεις τηλεκάρτες συνολικής αξίας μέχρι 25 ευρώ ή να ζητήσεις

από την υπηρεσία, εάν είσαι άπορος.

- Να ζητήσεις να τηλεφωνήσεις οποιαδήποτε ώρα στους συγγενείς σου,

εάν συμβεί κάτι έκτακτο στην οικογένειά σου.

Το απόρρητο της επικοινωνίας σου προστατεύεται. Ο έλεγχος του περιεχο-

μένου της μπορεί να γίνει για λόγους ασφάλειας ή διακρίβωσης ιδιαίτερα

σοβαρών εγκλημάτων από τις αρμόδιες αρχές.

Υγεία

Έχεις δικαίωμα:

- Να εξετάζεσαι από τον ιατρό κατά την εισαγωγή σου και όποτε το ζητήσεις με σημείωμά σου.

- Να εξετάζεσαι από ιδιώτη ιατρό, με την παρουσία ιατρού του καταστήματος, με δικές σου δαπάνες, κατόπιν αιτήματός σου προς το Συμβούλιο

Φυλακής.

- Να λαμβάνεις – με την παρουσία του νοσηλευτή ή άλλου εντεταλμένου

υπαλλήλου– φάρμακα με συνταγή ψυχιάτρου.

- Να νοσηλεύεσαι στο Νοσοκομείο Κρατουμένων ή σε εξωτερικό νοσοκομείο, εάν η υγεία σου το απαιτεί.

- Να λαμβάνεις γνώση των αποτελεσμάτων των ιατρικών εξετάσεών σου.

- Να μην υποβάλλεσαι χωρίς τη θέλησή σου (ή χωρίς εντολή του εισαγγε-

λέα επόπτη) σε εξετάσεις, επεμβάσεις ή αγωγή, εκτός εάν υπάρχει υπο-

T

YB

ψία ότι είσαι φορέας λοιμώδους ή μεταδοτικού νοσήματος.
Εάν αρνηθείς

στην τελευταία περίπτωση, μπαίνεις προσωρινά σε απομόνωση.

- Να μην υποβάλλεσαι ποτέ σε οποιαδήποτε ιατρικά ή άλλα πειράματα.

Ως κρατούμενος δικαιούσαι ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη επιπέδου ανάλογου με αυτό του λοιπού πληθυσμού (άρθρο 27 παράγραφος 1 Σωφρονιστικού Κώδικα). Η ευθύνη για την παροχή υπηρεσιών υγείας στα καταστήματα κράτησης ανήκει από κοινού στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στο Υπουργείο Υγείας. Κρατούμενοι ασθενείς, των οποίων η νοσηλεία δεν είναι δυνατή εντός του καταστήματος κράτησης παραπέμπονται είτε σε δημόσιο νοσοκομείο του νομού στον οποίο εδρεύει το οικείο κατάστημα κράτησης είτε, εάν δεν είναι δυνατή η νοσηλεία στο νοσοκομείο αυτό, στο πλησιέστερο δημόσιο νοσοκομείο νομού στον οποίο λειτουργεί άλλο κατάστημα κράτησης. Το Νοσοκομείο Κρατουμένων «Άγιος Παύλος» και το Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού εξυπηρετούν σε κάποιο βαθμό τις ανάγκες νοσηλείας κρατουμένων, που ασθενούν κατά τη διάρκεια της κράτησής τους ή παρουσιάζουν έντονα προβλήματα ψυχικής υγείας.

Υγιεινή, καθαριότητα

Έχεις δικαίωμα:

- Να μένεις σε ατομικό κελί, εάν το επιτρέπουν οι κτηριακές συνθήκες.

- Να ζητήσεις τα απαραίτητα μέσα για την προσωπική καθαριότητα και την καθαριότητα των ρούχων σου, εάν είσαι άπορος.
- Να αγοράζεις είδη υγιεινής από το πρατήριο.
- Να λάβεις κατά την εισαγωγή σου ένα στρώμα, μαξιλάρι, δύο μαξιλαροθήκες, δύο κουβέρτες, τέσσερα σεντόνια, δύο πετσέτες προσώπου, δύο πετσέτες μάνιου.
- Να χρησιμοποιείς δικά σου σεντόνια, κουβέρτες και πετσέτες διαφορετικού χρώματος από αυτά της υπηρεσίας (χωρίς στριφώματα).
- Να έχεις πρόσβαση καθημερινά σε ζεστό νερό, σε λουτρά και χώρους πλύσης ρούχων.
- Να πλένεις τα ρούχα σου στα πλυντήρια της υπηρεσίας, εάν υπάρχουν.
- Να καθαρίζονται καθημερινά οι κοινόχρηστοι χώροι και οι εγκαταστάσεις από συνεργεία καθαριστών και να απολυμαίνονται τακτικά.
- Να ενημερώνεσαι για θέματα υγιεινής και πρόληψης μεταδοτικών νοσημάτων.

Υποχρεώσεις

Οι βασικές σου υποχρεώσεις είναι:

- Να ακολουθείς τις νόμιμες οδηγίες και εντολές του προσωπικού και να τηρείς το πρόγραμμα.
- Να μην κυκλοφορείς έξω από την κιγκλίδα της πτέρυγας σου χωρίς άδεια ή συνοδεία.
- Να μην επικοινωνείς με κρατούμενους άλλων πτερύγων και να μην αλλη-

λογραφείς με άλλους κρατούμενους χωρίς άδεια.

- Να συνεργάζεσαι με τους υπαλλήλους στις τακτικές ή έκτακτες έρευνες ατομικών ειδών και στις σωματικές έρευνες που γίνονται σε ιδιαίτερο χώρο από υπαλλήλους του ίδιου φύλου με τρόπο που δεν θίγει την αξιοπρέπειά σου.

- Να δέχεσαι, μετά από εντολή εισαγγελέα, διευθυντή ή αρχιφύλακα, την ενδοσωματική ή ακτινολογική έρευνα από ιατρό ή να παραμένεις μέχρι τρεις ημέρες σε ειδικό χώρο υπό παρακολούθηση, εάν υπάρχει υποψία ότι έχεις κρύψει στο σώμα σου ναρκωτικά.

- Να μην εμποδίζεις τον φωτισμό του κελιού/θαλάμου και να διευκολύνεις την καταμέτρηση και τον οπτικό έλεγχο.

- Να σέβεσαι τους συγκρατούμενους, να φέρεσαι κόσμια στο προσωπικό και να έχεις ευπρεπή συμπεριφορά στα συμβούλια και τα επισκεπτήρια με συγγενείς και συνηγόρους.

- Να καταθέτεις στο λογιστήριο τα χρήματά σου και να παραδίδεις βιβλιάρια καταθέσεων, επιταγές, πιστωτικές κάρτες και άλλα πολύτιμα προσωπικά είδη για ασφαλή φύλαξη στην αποθήκη.

- Να μην διαθέτεις χρήματα σε λογαριασμό άλλου κρατούμενου, εκτός εάν πρόκειται για σύζυγο ή συγγενή σου, και να μην ανταλλάσεις τηλεκάρτες ή άλλα είδη.

- Να μην καπνίζεις στους χώρους επισκεπτηρίου και να μην παραλαμβάνεις από τους επισκέπτες τηλεκάρτες ή είδη που χορηγούνται ή πωλούνται στο πρατήριο.

- Να είσαι σύντομος, όταν χρησιμοποιείς τα καρτοτηλέφωνα, και να τηρείς τη σειρά.
- Να μην κατέχεις ή χρησιμοποιείς κινητά τηλέφωνα.
- Να εκτελείς με συνέπεια και επιμέλεια την εργασία που σου έχει ανατεθεί.
- Να κάνεις καλή χρήση και να μην προκαλείς φθορές με πρόθεση σε εργα-
λεία, υλικά, αντικείμενα και εγκαταστάσεις.
- Να προσέχεις την ατομική υγιεινή και την καθαριότητα ρούχων, σεντονιών και κουβερτών και να κρατάς τακτοποιημένα τα προσωπικά σου είδη.
- Να προσέχεις την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων.
- Να επιστρέφεις, φεύγοντας, στρώμα, κουβέρτες, σεντόνια και μαξιλάρια που παρέλαβες.

Φαγητό

Δικαιούσαι:

- Να παίρνεις πρωινό, γεύμα και δείπνο, βάσει προγραμμάτων συσσιτίου του καταστήματος κράτησης.
- Να αγοράζεις τρόφιμα ή άλλα επιτρεπόμενα είδη από το πρατήριο – καντίνα, με χρήματα που έχεις στον ατομικό λογαριασμό σου.
- Να καλύπτεις την ανάγκη ειδικής διαίτας για λόγους υγείας, ύστερα από γνωμάτευση του ιατρού ή για θρησκευτικούς λόγους.
- Να μαγειρεύεις το φαγητό σου με άδεια του διευθυντή και μετά από σύμφωνη γνώμη του ιατρού, εφόσον υπάρχει ανάγκη ειδικής διαίτας ή συμπληρωματικής διατροφής για λόγους υγείας.

- Να σου φέρνουν στο επισκεπτήριο φαγητά και τρόφιμα (όχι όμως φρούτα), τα οποία ελέγχονται εύκολα, το πολύ έως δύο φορές το μήνα, με άδεια του Συμβουλίου Φυλακής.
- Να ζητήσεις από την υπηρεσία, εφόσον υπάρχει δυνατότητα, στις αργίες του νέου έτους, της 25ης Μαρτίου, του Πάσχα, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (15 Αυγούστου), της 28ης Οκτωβρίου και των Χριστουγέννων, καθώς και σε τοπικές εθνικές, και θρησκευτικές εορτές, εάν το θέλεις, να σου χορηγηθεί οινοπνευματώδες ποτό (μπύρα ή κρασί).

Ωράριο επισκέψεων

Το ωράριο λειτουργίας του επισκεπτηρίου δικηγόρων και συγγενών είναι:

- **08.00 π.μ. - 11.00 π.μ.** και **15.00 μ.μ. - μισή ώρα πριν από τη δύση του ήλιου** κατά τη χειμερινή περίοδο.
- **08.00 π.μ. - 11.00 π.μ.** και **15.00 μ.μ. - 18.00 μ.μ.** κατά τη θερινή περίοδο.

Πληροφορίες για τις ημέρες και το ακριβές ωράριο του επισκεπτηρίου, καθώς και για αλλαγές που μπορεί να γίνουν για έκτακτους λόγους, θα βρεις στις ανακοινώσεις της διεύθυνσης στις πτέρυγες.

Ωρολόγιο πρόγραμμα

1) Το ωρολόγιο πρόγραμμα του καταστήματος κράτησης έχει ως εξής: **07.30 π.μ.:** Εγερτήριο - Άνοιγμα κελιών και θαλάμων - Καταμέτρηση κρατουμένων.
07.45 π.μ.: Διανομή προγεύματος.

08.00 π.μ. - 12.00 μ.μ.: Άθληση, εργασία, εκπαίδευση, συμμετοχή σε προ-γράμματα, ελεύθερος χρόνος.

12.00 μ.μ.: Διανομή γεύματος.

12.15 μ.μ.: Μεσημβρινό κλείσιμο κελιών και θαλάμων - Καταμέτρηση κρα-τουμένων.

12.30 μ.μ. - 15.00 μ.μ.: Μεσημβρινή ανάπαυση.

15.00 μ.μ.: Απογευματινό άνοιγμα καταστήματος.

15.00 μ.μ. έως μισή ώρα πριν από τη δύση του ήλιου: Άθληση, εργασία, εκπαίδευση, συμμετοχή σε προγράμματα, ελεύθερος χρόνος.

Μισή ώρα πριν από τη δύση ηλίου: Βραδινό κλείσιμο καταστήματος - Διανομή δείπνου - Τελική καταμέτρηση.

2)Επιπλέον πληροφορίες για το ωρολόγιο πρόγραμμα:

- Επιτρέπεται η παραμονή κρατουμένων στις πτέρυγες με κλειστές τις κιγκλίδες κατά τη χειμερινή περίοδο έως τις **20.30 μ.μ.** και κατά τη θερινή περίοδο έως τις **21.00 μ.μ.** Μετά τις ώρες αυτές οι κρατούμενοι εγκλείονται στα κελιά ή στους θαλάμους τους έως το επόμενο πρωί.
- Η τήρηση του ωρολόγιου προγράμματος είναι υποχρεωτική.
- **Κατ' εξαίρεση** οι κρατούμενοι παραμένουν εκτός κελιών και θαλάμων στις πτέρυγες με κλειστές τις κιγκλίδες:
  - α. Την 31η Δεκεμβρίου έως τις 00.30 π.μ. της 1ης Ιανουαρίου.
  - β. Κατά τις καθιερωμένες θρησκευτικές, εθνικές και τοπικές αργίες κατά τις μεσημβρινές ώρες.
  - γ. Σε ημέρες καύσωνα, όταν η θερμοκρασία υπερβαίνει τους 36 βαθμούς Κελσίου κατά τις μεσημβρινές ώρες.
  - δ. Κατά τις μεσημβρινές ώρες και επί 1 - 2 ώρες, πέραν του καθορισμένου νυκτερινού κλεισίματος, όταν λαμβάνονται από την Πολιτεία ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση καύσωνα.
- Κατά τις αργίες και εξαιρεσιμες ημέρες το ανωτέρω πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει εκπαίδευση και συμμετοχή σε προγράμματα.

- Επιτρέπεται, μετά από απόφαση του Συμβουλίου Φυλακής, η παράκαμψη του ωρολόγιου προγράμματος για κρατούμενους, οι οποίοι συμμετέχουν σε εκπαίδευση ή εργασία, εντός ή εκτός καταστήματος κράτησης.

3) Περισσότερες λεπτομέρειες για το πρόγραμμα του καταστήματος που κρατείσαι, θα βρεις στη σχετική ανακοίνωση της διεύθυνσης.

Περισσότερες πληροφορίες για τα δικαιώματά του και τη λειτουργία των καταστημάτων κράτησης θα βρεις στον Σωφρονιστικό Κώδικα (Νόμος 2776/1999, ΦΕΚ Α' 291/ 1999), στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης Α' και Β' τύπου (Υπουργική Απόφαση 58819/7.4.2003, ΦΕΚ Β' 463/2003), καθώς και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας Ειδικών Καταστημάτων Κράτησης Νέων (Υπουργική Απόφαση 47503/21.6.2005, ΦΕΚ Β' 889/30.6.2005).

Ευχαριστούμε τις διευθύνσεις του **Σχολείου Δεύ-**

τερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ - «Γεώργιος Ζουγανέλης») και του **Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)** των Φυλακών Κορυδαλλού, καθώς και τους

εκπαιδευόμενους και καταρτιζομένους για την

παραχώρηση των εικαστικών έργων τους.

